

Сониннао

**Г.П. БАШАРИН УБУЛУӨЙӨ УРДУК
ТАҢЫМНААХТЫК ЫҢҢЫЛЫҢА**

Афанасий ЗАХАРОВ.

Ийз капиталын туттары

КЫС ХААРГА СИБЭККИ ҮҮННЭРЭН

Сэтгэйн 25 күнүгээр Россияда Ийн күнүн чарлалтын уулуус дараагчдын дэслэйн заагабай саатангалар бу сагта орломхот 60 тайр батучуу сууманы апыр сертификактар туттарышынгалар. Ийн булар дэслүн бийгэй биэр бойдулаахтарбыл орголорутар үнүс эрэ буолбаныа, аглаа, өлсүгөр тохсуе, өлүс өлзүлорутар жүн сирин көрдөрбүтүр кытта бааллар. Ол күрдүк. Болгудур нэһилэрин олохтоор Лыбовь Егоровна Ильина тохсуе уонна өлүс икки игирэлэрин орломхот. Ийнэр бары саастарын эдэрүр. Саамай эдэр ийн 22 саастаах, үс өлсүк, оттон саамай саастаах.

Хаартыснари: 10 ордонг ийэ
Л. Иезина сертыфакат туттар.

«Улыбка» цүйцээн төрүтэммитэ 50 сылын көрсө

КИНИЛЭР ААТТАРЫНАН КИЭН ТУТТАБЫТ

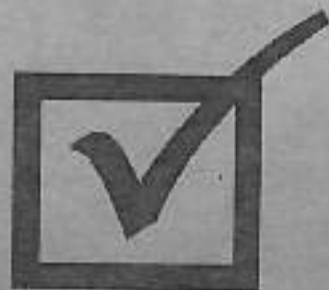
Ийнэсэнтэй боломжтойгүйгээр үлдэлдээг Марина Егоровна уонна Мария Егоровна Седальнивалар, К.Н. Сутаконна, В.А. Сиивэна, Е.Д. Захарова, Т.В. Захаряна, Н.С. Макарова, Е.И. Красильникова, Л.Н. Атласова, М.М. Ефимова, Е.К. Ефремова, М.А. Сиивэна юмшаһалгара, үлэри зэнтэниэстэро, дэонтэ-сэргэриг үтүгэ сиивэнаанар, оролту майгыларга би-

ПЕШОПОВА.

РФ Журналистларин советун чилизиз.

СР

№1

СПРАВЕДЛИВАЯ
РОССИЯ

ЗОЯ КОРНИЛОВА

ЫТЫК-МААНЫ ЧУРАПЧЫ УЛУУҢУН ДЬОНО-СЭРГЭТЭ!

Ардых хонугунаа Саха сириттэн Арасыйыа Госу-дарственной Думатыгар кимнээх депутат буолаллара быһаарыллыа. Кими тал-быһытынан элбэх түмүк оҥоһулло.

Быраабы көрөн толкуйда-абат, күннээҕибитин эрэ көрүө буоллахпытна, тойон тугу эһиги хоту куо-ластыахпыт. Оччоҕо саха омук мөлгөх, сорок-болтур эрэ буолар аналлаах эбит ди-эн түмүк оҥоһулло. Былаас диэки куластаан тугу эрэ сүүйэр курдук санаааччы-лар кураанагы кууһаллара өйдөнөр. Быһар-быһырт-тан сорок-болтур санаалаах, кулут-чаһар майгылаах хаһан да ытыктаммат этэ уонна ытыктаныа да суоҕа. Аастыт быһардарга ытык күүһүнэн былааска хото ку-ластаабыһытыттан тугу да сүүйбэтэхпит. Төтөрүтүн, дойдубутун бы-лаастаах дьоннор көңүл ай-бардылларга кыах би-эрбиппит. Саха республика-тын сирин баайын бүгүн оли-гархтар бас билэллэр. 90-нүс сылларга ситиспит көңүлбүтүн конституция-быһаар кылларбыһыт тугу-ра сотулунна.

Онтон тутулута суох са-наабытынан биһр кими кур-дук, саха кийитэ Госдума де-путата буоларын туһутар

куластытын биһрдэхпити-нэ, норуот быһытынан түмсүүлээхпитин көрдөрбөспүтүттэн астынан, бастатан туран, бэйэбит бай-эбигин убаастанар буолуох-пут, атыттарга сахалар бэйэ-лэрэ саныыр санаалаах, өйдүүр өйдөөх дьонун дьон эбиттэр диэн ойу-санааны үөскэтиэхпит.

Быһар хампаанньата хайдах ааһан эрэрий? Аһаастык этиэххэ наада, олус кирдэхтик, ханнык да сууту-сокуону биллэмэксэ, күүс өтүнэн ыгы доһуо-лунан диэн. Чахчы норуот туһутар кыһаллар былаас хайдах даҕаны бу быһар-дарга быһылааммытын курдук быһылааныа суоҕа. Дьону маньык күүсэ сани-ир, кими санаатын хам бат-тыр былаас өр үйэлэммэт.

Былаас тугу кистирий? Кырдыгы! Былаас тухтан куттанарый? Кырдыктан! Онтон кырдык суоҕун туха-ры кийити сирдээх, нору-от тэн бырааптаах буолар, кими кийиттэн доһунаһынан, харчытынан өттөйбөт олоҕо хаһан да үөскүү суоҕа.

Быһар хампаанньатын кэмтэр былааска үлэтир, былааска илэ-сала көтөр дьон хайдах курдук түктэ-риттик быһылааммытарын көрдүбүт-ийиттибит. Ман-

нык былаастаах олорон, биһиги гражданскай уопас-тыбаны тэрийиэхпит дуо? Маньык былаастаах олорон, боростуой үлэһит иигэриһэ тэһтэ көрүлүө дуо? Ман-нык былаастаах олорон, биһиги олохпутун тупсары-ахпыт дуо? Суох!

Бу былаас күүстээххэ, ол аата харчылаахха, доһуна-стаахха тирээтэр. Бу была-ас сокуонуна сүрүннэмэт суутунан хажжаланар. Бу бы-лаас полицияны, прокурату-раны сокуонуна буолбакка, кими баһарбытынан эрэ дьайар гына оҥордо.

Ол иһин биһиги, ол аата чийинэй норуот, ол иһигэр чийинэй чунообуннуктар эмиз Арасыйыа кийити сир-майгы олоххо кэрэ-рин туһутар турунуохтаах-пыт. Биһиги нэһилиэнньэ ба-рыта тэн бырааптаах буола-рын туһутар охсуһуохтаах-пыт.

Бу күнүргэ былаас тух баар күүһүн түмэн, норуоту бэйэтин туһутар куласта-тарга сатыыр, сатаабат ал-баһын барытын тутта саты-ыр. Ол иһигэр республикага ааттара биллэр дьону бары-ларын кэрэһэ тоһуттулар. Саха омук иһики дьылжата диэн аахсыллыбакка, бы-лааһы өссө күүскэ иһигэ хам ылан, сымнаас ки-риэһилэ уһун сылларга

олорор туһутар албын-нааһын, күүһүн ыкхайы араас ньымалара барыта туттулуннулар.

Тыһыһынан учуутал-лар, быраастар, бааһынай-дар, тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрэ, бэйэлэрэ үлэ миэстэтин аһан, олохторун огостооччулар, кырдыас-тар уонна адэрдэр тух буо-ла турарын өйдүүлэр. Ки-нилэр бэйэлэрин санаала-рын аһаастык этэр кыах-та суох да буоллар, хаһан да норуоттарын иһики дьылжатын түһэн биэриэхтэ-рэ суоҕа. Ол эбэтэр кийитэр чийинэй олохунан олорол-лор.

Ытыктабыллаах биһр дойдулаахтарбыт!

Төһө даҕаны былаас ык-пытын иһин, кэхтимэн! Арасыйыа уонна Саха си-рин конституциялара биһиги туруорсар быраап-пытын мэхтиилилэр. Арасыйыа судаарыстыбата илии баттаабыт. Аан дойду-таары сокуона эмиз кими бы-раабын аранаттылыр аналлаах. Онон былааһы утары куластаахпытна си-дүгүтэр сырыгыһнары-актара суоҕа диэн толуман. Биһиги бу былаас антарда-сты айбардааһынын тохто-туох тустаахпыт. Оччоҕо эрэ Арасыйыа эбэ хотун өрө

тыһыһа. Оччоҕо эрэ тыһыс айналылаах Сахабыт сир-гэр эмиз күү-дэаа буолар күннэр үүнүөхтэрэ.

Көҕүл туһутар!
Тэн быраап туһутар!
Сирдээх олох туһутар!
Куластытын биэриэтин диэн биһиги ыһырабыт.

Уруй! Тон муус кыраайы сүрүтүн сылааһынан ири-рэн олорор хоту дойду хоһуун дьонутар!

Айхал! Барахтан тол-лукка, ирбэт тонноох дой-дута мууһу ириэрэн, хаары уулаан, олох туттут саха кийитигэр!

Бука барыһытгар ытык-табылы кытта, «эһиги-чэб-дик эти-хааны, тус олохху-тутар дьолу-соргуну, ис сүрэхитигиттен баһаран туран, дьизит-уокхут өрүү сылаас буоллун, ил-эйэ эгэрдэстин диэн алгыһы-тын этэн туран, ахсынны 4 күнүгэр быһарга кэлэн бэйэҕит куластытын «Сирдээх Россия» партиятыгар биэрэргитигэр ыһырабыт!

«Сирдээх Арасыйыа» партияны Саха сиригэр ойүүр болох.

Публикация на платной основе из средств избирательного фонда Якутского отделения Всероссийской политической партии «Справедливая Россия».

Уйгу кытата

«Чурапчы» ТХПК «Сага олох» хаһыакка анал сыһыарыыта

№ 9

2011 сыл
Сэтинньи
29 күнэ
Оптуорунньук
№ № 161-162
(10410-10411)

«ЧУРАПЧЫ» ТХПК 2011 СЫЛЛААХ ТУТУУЛАРА

«Илгэ» маҕаһыын

Иэнэ 11 х 9 м, 4 үлэһиттээх, Октябрьскай уул 19 №-ра. От иһигэр үлэҥэ киирбитэ.

Овощехранилище

Иэнэ 30 х 12 м, 500 тн оҕуруот аһа хараллар кыахтаах, эбии голландскай оборудованиэ туруохтаах. Сэтинньи 5 күнүгэр үлэҥэ киирбитэ. Тустаа кутельнайдаах.
Бу икки тутууну А.А. Аржаков салайааччылаах олохтоох биригэдьэ тутан үлэҥэ киилэрдэ.

Кооперативный рынок

Иэнэ 22 х 20 м, 24 миэстэлээх. Дьэкуускайтан «Фазенда» ХЭО тутар. Бу сыл иһинэн үлэҥэ киириэтээх.

«Мындаҕайы» арыы сыага

Тустаа икки оҕоһтоох кутельнайдаах, кыһын-ары үлэһээн үүт-ас араас көрүнүгүн оҕоруду. Бу күнүгэр үлэҥэ киирэр.

Сайынны сүөһү базата

Хайахсыттан 5 көстөөх «Мэҕири» үрүрүр Новосибирскайтан арыллыбыт геррефорд боруода сүөһүлөр сайын күһүн көрүлүмүрүгэр тутулуна.

Кэпит Күөл хотоно

Иэнэ 50 х 12 м уонна 15 х 10 м пристройдаах 100 геррефорд боруода сүөһүгэ аналан Хайахсыт «Кэпит Күөлүгэр» барыта саҥа матырыйаалынан тутулуна.

Мугудай лабораторията

Мугудай ас-үөл кэмбинэтигэр 3 мөл. сууһу саҥа сыһаалаах оборудованиэ атылаһыллан, хосторо оҕоһуллан үлэҥэ киирэр. Бу Саха сирин тыа тыһа улуустарыгар иһигэр-үөлүгэр төрүтүлүгэрэ маһаһыттыһан көнүл (мэдицина) аһыт лаборатория.

Хаартыкка: Лаборатория бейер хоһо.

Бу тутуулары таһынан Улахан Күөлгэ көндөйө бүтүт дьэни ситэрэн-хоторон арыы сыага сайын үлэҥэ киирбитэ. Кэпит Күөлгэ 24 гектардаах саҥа бааһына оҕоһуллан күөх ыһыы ыһылыбыта. Онно 3 км саҥа күрүө тутулуна.

Онон кооператив 2011 Тыа хаһаайыстыбатын сыһыар хайа да сыллааҥар элбэх тутууну ытта. Бу барыта кооператив үлэһиттэрин, пайициһаахтарын, улууспут дьонун-сэргэтин төгүрүччү өттүнэн хааччыйыыга туһуланар. Маны таһынан овощехранилище уонна кооперативнай ырыһаак «Халыма» федеральной суолун кыттыгыгар туралларынан Хотуту 14 улуустары хааччыйыыга, атыл-эргиз улаатарыгар, ол эбэтэр улууспут нэһилиэтиннэти дохуота элбигиргэр туһалыахтара.

Тутуулары кооператив бааннартан уһун болдьохтоох кредити ылан ыттарда. Сороҕо субсидияланыахтаах.

Бу саҥа тутуулары Саха Республикатын Бочуоттаах тутуааччыта А.А. Аржаков салайан оҕортордо.

Пресс-киһи.

II БИЙАНАН ҮҮТ СОБОТУОПКАТЫН ТҮМҮГЭ

№	Нэһилиэс	II бийдаах сорууда (тн)	Туолауута (тн)	%	Миэстэ
1	Арыылаах	407,1	388,5	95,4	VII
2	Алабар	444,5	408,5	91,9	XII
3	Бахем	405,0	408,8	100,9	II-III
4	Болтоно	289,4	289,8	100,1	V
5	Болуур	612,4	557,1	91,0	XII
6	Кытаһах	420,7	320,3	76,1	XVII
7	Мугудай	484,0	455,6	94,1	VIII
8	Соловьев	715,9	722,1	100,9	II-III
9	Сылап	866,3	811,0	93,6	IX
10	Төлөй	445,4	384,0	86,2	XIV
11	Одьулуун	572,9	631,0	110,1	I
12	Хадаар	556,1	510,4	91,8	XV
13	Хатылап	415,7	417,4	100,4	IV
14	Хайахсыт	415,7	334,6	80,5	XV
15	Хоптобо	711,3	664,6	93,4	X
16	Чамыр	675,5	624,8	92,0	XI
17	Чурапчы	253,9	247,5	97,5	VI
Улуус үрдүнэн:		8691,9	8173,0	94,0	

Е. ШАДРИНА, үүт технолога.

2011 СЫЛ ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН БАСТЫН ТЫА ХАҤААЙЫСТЫБАТЫН КОЛЛЕКТИВТАРА

Сэтинньи 18 күнүгэр ытылыбыт Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күнүнэн бастыҥ үлэһэ коллективтарынан ааттанылар:

1. Бастыҥ тыа хаһаайыстыбатын производствнай кооператива – «Мындаҕайы» ТХПК Председатель – А.И.Синцев. Кооператив 262, ол иһигэр 67 наһар ыһах сүөһүлөөх, 890 сыһылаах, олортон 359-на биза. Кулун дьылабылай тахсыыта 75 %-н 10 ыһа 106 тонна үүтү ыта. Нэһилиэтиннэти 53 наһар атылаһа.

2. Бастыҥ сүөһү өтүгэр коллектив – «Сылап» ЖСПК. Төлороччу директор – Е.П. Лебедева. 10 ыһа 600 тонна үүтү ыта, 100-түү төбө саҥа сайыһы, кыстык хотону тутта.

3. Бастыҥ сыһы кооператива – ОСПКК «Тайга». Төлороччу директор – Макаров А.А. Мырыла. Кооператив 183 сыһылаах, ол иһигэр 84 биза.

4. Бастыҥ бааһынай хаһаайыстыба – ИП Г.А. Захаров, Хатылап. Эдэр фермер. 50 төбө сүөһүгэ саҥа хотон тутта. 60 сүөһүнү элбэ анаан иһэр.

5. Бастыҥ мобилнай өттүгэр биригэдьэ – «Ыһаһа» ТХПК. Директор – И.И. Хон. 6 киһилээх биригэдьэ Хатыластаах арыыга 860 тонна оту болдьохтэ.

6. Бастыҥ арыы сыага – Сыһылаах арыы сыага. Маастар И.Д. Трофимов.

7. Бастыҥ кредитнэй кооператив – «Дирин» кредитнэй кооператив. Төлороччу директор – А.П. Романова.

8. Бастыҥ ветеринарнай пуун – Болтоно ветеринарнай учааста. Сэбиэдиссый А.Д. Лукина.

9. Бастыҥ агрооскула – Мырыла орто агрооскулата. Директор С.И. Собакин, «Үүтү – 2011» республикатааҕы быһастаах-дьаарбанкара II-с миэстэлээх, Тыа хаһаайыстыбатын министрствотын Гранты хаһаайыта.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

